

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Prima Pars Et Prima Secundæ Divi Thomæ Complectvntvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores & praxim spectantes, quæ peculiarem cum
Scholasticis habent connexionem, declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1659

Sect. II. Objectiones contra condonationem extrinsecam peccati.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13718

peccatum
posse per
so- lam con-
dona-
tionem
extrinsecè,
vel divini-
tatis remitti.

habitualis infusione, vel saltem mutatione aliquâ physica in peccatore factâ remitti: ita sentire videtur Richardus, Durandus, & alii nonnulli ex antiquis, tenet Cajetanus hic, quaest. 113. art. 2. Valentia hic, quaest. 5. puncto 5. Bellarminus lib. 2. de Justificatione, cap. 16. Maratus d. 10. sect. 2. Pater Turrianus opusculo 6. d. 3. Lorca hic, d. 36. Amicus hic, disp. 33. sect. primâ, num. 15. idem docet Vasquez d. 207. cap. 1. de peccato actuali. Disp. verò 206. num. 10. concedit peccatum originale non solum sine gratia habituali, sed etiam sine ullâ mutatione physica peccatoris tolli posse.

VI.
Probabilis
est, posse pec-
catum per
meram con-
dona- tionem
extrinsecam
remitti.

Secunda & probabilior sententia affirmat peccatum per meram condonationem extrinsecam remitti posse: ita S. Bonaventura in 4. d. 17. q. 1. Halensis, Scotus in 4. d. 1. q. 8. & d. 14. quaest. 1. Gabriel, Okam & alii, Suarez tomo 4. in 3. p. d. 9. sect. 4. & lib. 7. de Gratia, cap. 23. Tannerus hic, Disp. 6. quaest. 5. dub. 4. estque communis inter Recentiores opinio.

VII.
Inefficax
probatio
condona-
tionis ex-
trinsecæ
peccati.

Probabit fortassis aliquis: potest enim Deus hominem in peccato existentem annihilare, & post horam vel diem eundem sine peccato & gratia re- producere; ergo sine doni ullius intrinseci infusione tolli potest peccatum. Hæc tamen inefficax videtur hujus conclusionis probatio, responderi namque potest, peccatum in hoc casu non tolli, sed reproducto homine, in illius animâ habitualiter ut antea persisteret: sicut quoad originale peccatum contingeret, si Deus puerum ante baptismum annihilaret ac denuo reproductet; hic etenim puer non minus haberet peccatum originale, & debitum suscipiendi baptismum, quam ante: si ergo peccatum alienâ voluntate contractum, reproducto subiecto, in illo persisteret, quanto magis voluntate & libertate propria commissum.

Quid si Deus
peccatorem
annihilaret,
& repro-
duceret.

VIII.
Deus produ-
cendo subje-
ctum non est
causa pecca-
ti in eo re-
sultantis.

Neque hinc sequitur Deum causam esse illius peccati, sicut nec modo producendo animam pueri est causa peccati originalis; Deus namque solum producit subiectum, ad quod, vel propria vel alienâ voluntate sequitur moraliter peccatum, Deo in illud nullo modo influente. Hoc ergo argumento relicto,

IX.
Cum homi-
nes injurias
sibi invicem
extrinsecè
condonant,
quibus idem
homini pra-
stare poterit
Deus.

Probatur Conclusio primò: homines namque sibi invicem offensas & injurias merè extrinsecè, seu nihil intrinsecum in eo, cui injuria remittitur, producendo condonant, nec tantum relaxant penam, sed princeps exempli gratia ita noxam contra se vel rempublicam factam condonat, ut non solum non puniatur is qui offendit, sed deinceps non censetur dignus pena, & injuria ei fiet si postea puniatur; ergo non est cur saltem per divinam potentiam prestare id non possit Deus.

X.
Peccata ve-
nialia per
condona-
tionem extrin-
secam tolli-
turi, ergo eo-
dem modo
tollere possunt
mortalia.

Secundò probatur: peccata siquidem venialia, ut in materia de penitentia ostendi, tolli possunt per condonationem extrinsecam, etsi enim concomitanter fortasse simul cum eorum remissione infundatur gradus aliquis gratiæ habitualis, hæc tamen disparatè se habet ad illorum remissionem, utpote nullam cum his peccatis habens repugnantiam, gratia namque, etiam valde intensa, stare potest cum peccatis venialibus, ut constat in maximis quibusdam sanctis. Nec satisfacit quod ait Vasquez, gratiam scilicet collatam eâ intentione, ut per illam tollatur peccatum veniale, cum peccato illo pugnare: contra enim est; nam hinc sequitur gratiam non habere oppositionem cum peccato veniali, sed merè decretum liberum Dei tollendi peccatum positâ gratiâ; sicut si Deus decretum

Quod gratia
habet oppo-
sitionem cum
peccato ve-
niali, non

haberet illud tollendi intuitu actus Fidei, aut Spei vel atutionis, ergo gratia non habet physicam cum peccato veniali oppositionem, sed tantum mora- lem, quatenus scilicet hic & nunc est conditio movens Deum ad decretum tollendi peccatum, qui potuisset ad hoc non moveri à gratiâ, sed merè à se, & tunc remisisset illud extrinsecè. Verum est quidem formas quasdam, qualis est visio beata, & idem est de unione hypostaticâ, tollere peccata venialia, sed hæc non possunt cum iis stare, sicut potest gratia. Unde gratia non habet cum peccatis venialibus oppositionem, sed solum decretum illud Dei tollendi hæc peccata, quod proinde si ponatur sine gratiâ, eodem modo illa tollit.

sequitur il-
lud non con-
donari ex-
trinsecè.

Res quodam
physicam
habent cum
peccato ve-
niali oppo-
sitionem.

Probatur tertio: Deus enim merè extrinsecè potest alias obligationes, ut voti &c. relaxare, licet votum ipso facto quod Deus illud semel accepit, seu ostendat promissionem illam hominis sibi gratam esse, obliget ex naturâ suâ, idque perpetuò, sine aliquâ voluntate Dei, illius positivè quasi conservativâ, ergo & circa peccatum Deus idem prestare potest. Confirmatur: alioqui non posset Deus homini in purâ naturâ constituto peccatum mortale remittere, illum in purâ naturâ relinquendo, cum nulla forma merè naturalis sit, quæ cum peccato mortali habituali ex naturâ suâ pugnet.

XI.
Deus alias
obligationes,
ut voti, &c.
potest rela-
xare extrin-
secè; ergo
& peccatum
eodem modo
remittere.

SECTIO SECUNDA.

Objectiones contra condonationem extrinsecam peccati.

Obijcies primò sanctum Thomam hic, q. 113. art. 2. ubi sic habet: *ideo non possit intelligi remissio culpa, si non adesset infusio gratiæ, ergo juxta S. Thomam condonari nequit peccatum extrinsecè.* Respondetur primò, non loqui S. Thomam de potentia absolutâ, sed solum de ordinariâ, & ex suppositione ordinationis divinæ, qui in hoc rerum statu decrevit peccatum mortale nunquam, nisi per infusionem gratiæ remittere, ut S. Doctorum explicat Cajetanus hoc loco, Suarez & alii. Secundò dici potest, loqui S. Thomam de potentia etiam absolutâ, & solum velle non posse sine gratiâ, aut alio hujuscemodi dono intrinsecò ita remitti peccatum, ut homo constituitur justus, & amicus Dei, ac dignus vitâ aternâ; ad hos enim effectus clarum est requiri gratiam, aut aliud aliquod donum intrinsecum, ad denominationes istas tribuendas idoneum.

I.
Ostenditur
S. Thomam
non negare
posse pecca-
tum conda-
nari extrin-
secè.

Homo per
condona-
tionem extrin-
secam non
constituitur
justus.

Obijcies secundò: remissionem peccati in hac sententiâ de condonatione extrinsecâ, fieri per non imputationem ejusdem peccati, sicque incidimus in opinionem hæreticorum, ab Ecclesiâ damnatam, & supra à nobis rejectam. Respondetur, sententiam quam sequimur de condonatione extrinsecâ peccati longè diversam esse ab errore hæreticorum; ipsi enim aiunt peccata per hanc non imputationem non tolli, sed regi solummodo, ac veluti pallio quodam occultari. Unde secundum illos, ut disputatione præcedente fufius ostendi, manet etiamnum in celo scabies peccatorum, & purulenta illa ac fetida vulnera, sordesque omnes, quas in hac vitâ contraxerunt, quamvis hæc asserant ad culpam & penam à Deo non imputari: sententia autem de condonatione extrinsecâ docet peccata verè tolli ac remitti, & non solum non imputari.

II.
Opinia de
condona-
tionem extrin-
secâ peccati
nō coincidit
cum non im-
putatione
hæreticorū.

Secundum
scilicet non
tolluntur sed
solum regū-
tur peccata.

Obijcies

III. Dicitur Deus non potest merè per decretum suum extrinsecum tollere peccatum intrinsecum.

Resp. Possè Deum merè per suam voluntatè tollere formam moralem intrinsecam.

IV. Quo pacto voluntas condonans sit incompossibilis cum peccato.

V. Ostenditur voluntatem condonantem non habere se pro objecto.

VI. Dicitur: Hac Dei voluntas nec dici potest formalis sublatio peccati, nec virtutalis.

Resp. Condonationem tollere peccatum per modum denominationis cum eo incompossibilis.

Objicies tertio: homo ubi semel peccavit, manet intrinsecè per hoc peccatum maculatus, idque sine alio decreto Dei, quàm sit illud prius permittendi peccatum; ergo non potest hoc tolli per meram voluntatem Dei sine aliquo intrinsecò, Deus namque per suam voluntatem immediate non potest nisi ea tollere, quæ ab illius influxu pendent, quales sunt res omnes physicae. Respondetur negando consequentiam, licet etenim Deus non possit aliquid reale physicum tollere nisi suspendendo concursum, potest nihilominus tollere formam moralem: & quamvis per suam voluntatem immediate tribuere nequeat effectum aliquem formalem physicum, ut esse calidum, frigidum, &c. sicut tamen potest tribuere effectus aliquos & denominationes morales, ita & potest eos tollere. Adde si non condonatio sit aliquid peccati habitualis, de quo dictum est in materia de peccatis, facile tunc intelligitur quomodo per voluntatem Dei condonantem tollatur peccatum habituale.

Objicies quarto: explicari siquidem non potest, quo pacto voluntas Dei tollat peccatum, utpote quæ non est cum eo incompossibilis. Respondetur voluntatem Dei condonantem formaliter opponi peccato, quatenus scilicet denominat hominem jam veniam donatum, hæc autem denominatio flare nequit cum denominatione non condonati, & peccatoris: hæc siquidem denominationes sunt virtualiter contradictoriae.

Objicies quinto: hanc Dei voluntatem habere se pro objecto, tollit enim peccatum volendo ut remittatur, ergo vult remissionem seu condonationem, sed condonatio est ipsemet actus voluntatis, ergo actus ille vult seipsum. Respondetur negando antecedens, ut latius sectione sequente ostendetur, sed actus ille condonativus Dei, per se & directè in actu exercito tollit peccatum tanquam forma illi opposita. Unde licet Deus habere possit alium actum reflexum & imperantem, quo velit condonare peccatum, ille tamen non est ipsa condonatio, sed alius actus prior, & imperans actum condonativum.

Objicies sexto: vel hæc voluntas Dei qua condonat peccatum, est ipsa formalis illius sublatio, sicut lux tollit tenebras, vel solummodo radicalis: non primum, id enim per quod formaliter tollitur peccatum est ipsum non esse peccati, sicut gratia vicissim tollitur per privationem ipsius gratiæ, & sic de cæteris. Unde quoad non esse peccati eodem planè modo se habet post condonationem, ac antequam peccasset, nisi quòd adhuc maneat hæc denominatio, quod nimirum peccaverit. Nec etiam condonatio radicaliter solum tollit peccatum, sicut frigus calorem, sic namque dari deberet alia causa destruens peccatum substrahendo ab eo concursum, sicut fit in destructione caloris. Respondetur: si non condonatio sit aliquid spectans ad essentiam peccati habitualis, tunc per condonationem peccatum quoad hanc partem tollitur contradictoriè, condonatio siquidem opponitur contradictoriè non condonati. Secundo univèrsim dici potest condonationem tollere peccatum per modum formæ vel denominationis, metaphysicè cum eo incompossibilis in denominando, sicut lux tollit tenebras, licet nonnulla sit differentia, & ad eum potius modum hic accidit, quo gratia tollit peccatum habituale, id est per se & immediate, non quòd petat illud ab alio destrui. Secus res se habet ante primum lapsum, tunc enim alio titulo censetur abesse peccatum habituale, quia scilicet adest realis negatio actualis peccati præteriti, utpote quod quis nun-

quam commisit. Objicies septimo: hæc condonatio est forma extrinsecâ, peccatum autem habituale quid animæ intrinsecum, forma autem intrinsecâ tolli nequit per extrinsecam, hæc sequidem non ita replet capacitatem ut alteri non relinquat locum. Respondetur non tolli hic peccatum per modum oppositionis physicae, cum nec condonatio nec peccatum habituale physicè insit animæ: tollitur ergo per condonationem modo jam dicto, nimirum instar formæ dantis denominationem metaphysicè cum peccato habituali incompossibilem.

Objicies octavo: duo sunt in peccato habituali nempe quòd sit injuria contra Deum, & quòd sit labes naturæ rationalis: licet ergo sub primâ ratione tollere illud possit Deus per condonationem extrinsecam, sub secunda tamen non potest, nisi pulchritudinem aliquam infundendo quâ animæ feeditas per peccatum contracta auferatur. Respondetur: cum Deus sit supremus dominus & iudex, potest peccatum sub omni ratione offensæ per condonationem tollere: cum ergo etiam ut contrarium naturæ rationali, sit culpa & offensæ, saltem materialis, potest à Deo hoc modo tolli. Adit Suarez citatus num. 21. non manere transacto actu peccatum, nisi sub ratione injuriæ Deo factæ; ob quam tandem odit Deus peccatorem donec offensam illi remittat, de quo plura dicta sunt in materiâ de peccatis.

SECTIO TERTIA.

Solutione alterius difficultatis declaratur voluntas, qua Deus extrinsecè condonat peccatum.

Objicies nono: hanc Dei voluntatem, qua extrinsecè tollit peccatum, explicari non potest, ergo nulla est: antecedens probatur, nec enim est voluntas, quâ velit peccatum non fuisse, hoc enim implicat, nec quâ vult illud non esse nunc, hoc siquidem idem est, ac velle peccatum esse remissum, sic autem vellet ipsam remissionem seu condonationem, & haberet se pro objecto: tertio non est voluntas, qua velit illud physicè non esse, cum physicè dudum esse desierit, & peccatum habituale nil sit physicum. Si verò tandem dicatur actus remissivus, volo ut peccatum non sit moraliter, idem est ac dicere volo illud remittere, quod jam est impugnatum. Ob quam etiam causam hic actus non est, volo destruere titulum odii ex peccato ortum, sic quippe vellet etiam seipsum, utulus siquidem iste est actus peccati præteriti, & negatio condonationis, ergo deberet velle negationem non condonationis, quæ est ipsissimus actus condonativus.

Ut varias, quas apud diversos video, hunc nodum solvendi vias, confusione plenissimas omitam, quæ videri possunt apud Joannem Cardin. de Lugo tomo 1. in 3. p. Disp. 3. sect. 5. & P. Arrigam Disp. 2. de legibus, sect. 3. Respondetur cum doctis quibusdam recentioribus qui rem hanc bene explicant, objectum voluntatis divinæ remittentis peccatum nullo ex prædictis modis statui debere, ut rectè in objectione ostenditur. Condonatio itaque est actus, quo Deus ex affectu benevolentia erga peccatorem optat ut nunquam peccasset. Hic verò actus, licet sit inefficax respectu peccati commisi sub ratione præteriti, cum peccatum

VII. Cùm peccatum habituale non sit quid physicè intrinsecum animæ, sed tantum moraliter, potest tolli per condonationem.

VIII. Dicitur: Peccatum ut est labes naturæ rationalis non potest tolli per condonationem.

Resp. Deum, ut supremum Dominum posse peccatum sub omni ratione tollere.

I. Obj. Explicari non potest quomodo sit hæc voluntas condonans peccatum extrinsecè.

II. Resp. Voluntatem hanc condonantem extrinsecè peccati esse actum quo Deus ex benevolentia erga peccatorem optat ut nunquam peccasset.